

Vian rozehraný mezi mantinely

Nad ostravskou inscenací Vianova románu Pěna dní nevypočitatelně odměřují čas stadionové hodiny.

Michal Zahálka
autori@economia.cz

Slavný román Pěna dní Borise Viana z konce čtyřicátých let je zase „na scéně“. Po několika pokusech v devadesátých letech se do něj čeští divadelníci opět zamilovali – shodou náhod francouzskou předlohu adaptovala během tří týdnů po sobě dvě divadla. Po Jiřím Havelkovi, který podle Pěny dní připravil inscenaci v pražské La Fabrice, si jej vybrala dramaturgie ostravského Divadla Petra Bezruče. Dramatizaci připravil Petr Maška, režírovala Anna Petřelková, jejíž hravě výtvarný režijní rukopis si se surreálnou poetikou románu rozumí zcela nenuceně.

Napůl snový příběh dvou mileneckých dvojic, jednoho sluhu

SILNÉ OBRAZY ☞ Zatímco Tereza Vilišová v roli Chloé chřadne, zahrnuje režisérka Anna Petřelková obecnstvo spoustou nápaditých metafor a obrazů. FOTO: DPB

a jedné myšky zasadila spolu se scénografkou Lucií Labajovou na zvláštní zimní stadion: na jevišti je „ledová“ plocha, za bílomodými mantinely se zvedá prudká dvoustupňová dřevěná tribuna zvolna přecházející v byt s vanou a hnědou tapetou se zlatým dekorem. Na stěně bytu visí obvyklé stadionové propriety – tlampače a obří hodiny, které (poněkud nevypočitatelně) odměřují čas.

Láska, smrt a Ellington

Čas je přesně tím, čeho se hrdinům Pěny dní nedostává. Zhýčkaný bonviván Colin (Ondřej Brett) se rychle seznámí, rychle zasnoubí a rychle ožení s krásnou Chloé (Tereza Vilišová) – ona však záhy onemocní a rychle chřadne. Colin za nákladnou léčbu utratí celé své jmění, až nakonec nezůstává ani na důstojný pohřeb. Jejich přátelé Alise (Sylvie Krupanská) a Chick (Josef Jelínek) by se chtěli vzít, jenomže on místo toho propadá své posedlosti dílem filozofa Jean-Sol Partra, uzavírá se

před Alise a všechny peníze padnou na všemožná vydání Partrových knih. A Nicolas (Lukáš Melník) – syntéza anglického osobního sluhu a francouzského kuchaře s rozježeným knírkem – při pohledu na to všeobecné neštěstí ze dne na den zestárne snad o padesát let.

Pěnu dní lze číst jako příběh o konci dětské bezstarostnosti, jak ji interpretuje Havelka v pražské inscenaci. Ta ostravská funguje trochu jinak (už proto, že její interpreti jsou přinejmenším o deset let starší než pražští konzervatoristé) – spíše je trefným odrazem doby. Do zprvu pozitivního „snu“ prosyceného luxusem, láskou a hudbou Duka Ellingtona se v podobě noční můry prodírá současnost.

Když se zchudlý Colin uchází o zaměstnání v marné snaze získat dost peněz na další léčbu Chloé, setkává se s urputným manažerem (Dušan Urban v jedné ze svých několika rolí), který hledá „motivované, oddané mladé pracovníky“, již budou práci věnovat veškerý čas a nebu-

de jim vadit, že nejspíš nedostanou zaplacen. A když se Chick vyhýbá placení daní, přichází o své milované knihy v exekuci. Čtveřice nepraktických intelektuálů se ocitla ve světě, v němž ztratila své místo.

Hluboko v pění

V Divadle Petra Bezruče už dávno nepřekvapuje výtečné herectví a schopnost udržet zvolenou stylizaci – v tomto ohledu soubor skvěle doplnil i nově příchozí Josef Jelínek, pro nějž je Chick vůbec první velkou rolí na této scéně. Režisérka Anna Petřelková zahrnuje obecnstvo spoustou nápaditých metafor a obrazů, jimiž coby symbol nemoci hrdinky Chloé prostupují nejrůznější podoby květu.

Ostravská Pěna dní v ellingtonovském rytmu je o poznání hlubší, než se na první pohled jeví. Pocit tísňivosti jí prostupuje podobně, jako když Colina a Chloé na okraj jeviště tlačí přibližující se mantinely a závěrem zní nehladivý acid jazz.

Boris Vian, Petr Maška

Pěna dní

Režie Anna Petřelková

☞ Divadlo Petra Bezruče Ostrava.

Premiéra 14. prosince. Nejbližší repríza 10. ledna.

Pěna dní

Režie Anna Petrželková, Divadlo Petra Bezruče, Ostrava

Klasický román kultovního francouzského autora Borise Viana trochu klame tělem – pro režisérku Annu Petrželkovou jde však o ideální materiál. Poetická hříčka, která se z nezávazného žertování, jímž líčí bezstarostný život francouzské intelektuální mládeže (včetně úcty k filozofovi „Jean-Sol Partrovi“), promění v drásavý příběh o tragické lásce, těžké nemoci a chudobě, vychází v ostravském Divadle Petra Bezruče na výbornou... Petrželková se do divadla vrátila po dynamické inscenaci Shakespearova *Romea*

Pěna patří do vany.

a Julie tentokrát s křehčím materiálem. K poeticky „francouzské“ látce ji to táhne déle: podobně laděná inscenace *Jules a Jim* v brněnské Redutě však ještě trpěla nedostatkem, které se režisérci u *Pěny dní* už podařilo vyladit. Scéně vévodí obří vana a prostor uprostřed se podle potřeby mění v taneční parket nebo kluziště. Jako vždy excelentní dvojici předních hereček – Terezu Vilišovou a Sylvii Krupanskou – doplňují dvě mužské posily souboru Ondřej Brett a Josef Jelínek. Svižná, lasková, milá podívaná.

Vojtěch Varyš ■

29.10

TYDEN, č. 2/2013, 1. 2013